

assignatura: GEOGRAFIA REGIONAL I (paral·lel 10º)

codi: 21662

professor/a: Miquel Vilaró Güell (despatx B9-044 / ☎ 935811736)

cicle: Segon

Quadrimestre: Primer

crèdits: 5

tipus: Obligatòria

Horari de classe: grup 1: dimarts i dijous, 11:30-13:00

grup 2: dimarts i dijous, 15:00-16:30

Atenció alumnes: per determinar

Dates d'examen: grup 1: 02.02.01 / 11:30 h. (1ª conv.) - 05.07.01 / 08:30 h. (2ª conv.)

grup 2: 15.02.01 / 15:00 h. (1ª conv.) - 11.07.01 / 15:00 h. (2ª conv.)

OBJECTIUS

L'assignatura dóna una visió de conjunt dels grans espais geopolítics de la zona equatorial d'Amèrica, Àfrica i Àsia. Agafa com a línies de referència els paral·lels 10º N i 10º S i ofereix als estudiants elements de reflexió i d'anàlisi que els ajuden a entendre la complexa realitat del cinturó càlid del planeta.

TEMARI

I AMÈRICA

1. Marc general
2. Geopolítica de l'Itsme
- 2.3. Sistemes de defensa a Amèrica Central
3. Costa Rica
  - 3.1 Canvis socials de les darreres dècades
  - 3.2 Reformes econòmiques
4. Panamá
  - 4.1 Caracterització de la població
  - 4.2 Els interessos geoestratègics del canal
5. Equador, Colòmbia i Perú
  - 5.1 Geografia de les tres regions
  - 5.2 Migracions i altres variables demogràfiques
  - 5.3 La crisi del model neoliberal de desenvolupament
  - 5.4 Narcotàfic, violència política i Drets Humans
  - 5.5 Reformes agràries en la solució dels conflictes armats
  - 5.6 El conflicte transfronterer i els acords de pau

II ÀFRICA

1. Marc General
2. Geopolítica dels països del Sahel
- 2.1 Distribució i caracterització dels conflictes africans
- 2.2 Societats duals i guerres civils
3. Sudan, Etiòpia i Somàlia
  - 3.1 La guerra civil de Sudan
  - 3.2 Els conflictes entre Etiòpia i Eritrea
  - 3.3 Els senyors de la guerra a Somàlia
  - 3.4 Somalilàndia
4. Geopolítica de la Regió dels Grans Llacs
  - 4.1 Els conflictes a la regió del Kivu
  - 4.2 Geografia de la R.D. del Congo, Uganda, Ruanda i Burundi

III ÀSIA

5. Marc General
6. Geopolítica de l'extrem sud de la península de l'Indostan
- 6.1 La guerra civil de Sri Lanka

7. Geopolítica del Mar de la Xina Meridional.
- 7.1 Kamputxea: dels jemers rojos a l'actualitat
- 7.2 Vietnam sota les bombes
- 7.3 Vietnam: situació actual i perspectives de futur
8. Geografia de dos tigres: Singapur i Malàisia
9. Indonèsia i el conflicte de Timor Lorosae
10. Filipines : Estat i societat civil

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- ALCÁNTARA, Manuel. Sistemas políticos de América Latina: volumen I: América del Sur. TECNOS. Madrid, 1999.
- ALEJO GONZÁLEZ, Enrique. "La economía ecuatoriana en su hora decisiva". INFORMACIÓN COMERCIAL ESPAÑOLA, semanal, 2651, abril, 2000.
- ÁLVAREZ DOMINGO, Guillermo; PAREDES SUÁREZ, Mario. "Población y desarrollo humano en el Ecuador". Madrid: Real Academia Nacional de Medicina, 1998. Pp: 257-268.
- ANDRÉS, Jesús de. El voto de las armas: golpes de estado en el sistema internacional a lo largo del s. XX. Los LIBROS DE LA CATARATA, 2000. PP: 1-236.
- CARRANZA VILLALOBOS, C. E. "Los partidos políticos costarricenses: reflexiones sobre el proceso electoral". CUADERNOS DEL CENDES. Caracas, 1999. pp: 133-151.
- CHANIS, R. et al. "Caracterización de la población de la república de Panamá". REAL ACADEMIA NACIONAL DE MEDICINA, 1998. pp: 369-387.
- CINEP (JUSTICIA Y PAZ). "Panorama de derechos humanos y justicia política en Colombia". NOCHE Y NIEBLA, 18, desembre 2000. pp. 1-217
- CURREA LUGO, Víctor de. "¿Es posible humanizar la guerra de Colombia?". PAPELES, 74, primavera 2001. Madrid. pp. 29-43.
- DABENE, Olivier. "Democratie et crisi en Amerique Centrale: le cas du Costa Rica.". ICPS, Barcelona, 1998. pp_ 9-41.
- DEMYK, Noëlle. ."Le canal de Panama: Le nouveau satut et les contraintes de la Mondialisation". PROBLEMES D'AMERIQUE LATINE, 35, octubre-desembre. París, 1999. pp: 79-106.
- FISAS ARMENGOL, Vicenç. "Los gastos de defensa en Centroamérica". PAPELES, 69, hivern 1999-2000. Madrid, 2000. pp 87-98.
- GALLEGOS, Franklin R. "Le crisi de l'Etat et du modele neoliberal de developement". PROBLEMES D'AMERIQUE LATINE, 36, gener-mars, 2000. París. pp: 77-88.
- GANDASEGUI, M.A. "Crisis e invasión". HOMINES, 11, JULIOL, 1993-1994. Hato Rey. pp: 322-327.
- LEON T. Magdalena (coord.) "Derechos sexuales y reproductivos en la nueva constitución ecuatoriana". Quito, 1999. Pp 1-53.
- LÓPEZ VIÑUELA, Emilio. "Reformas económicas en Costa Rica". INFORMACIÓN COMER-CIAL ESPAÑOLA, semanal, 2631, octubre 1999. Madrid, 1999, pp 29-33.
- MANSILLA, Felipe. La violencia política en Perú: un esbozo interdisciplinario de interpretación. PAIDÓS. Barcelona, 1999.
- MOREIRA, María E. "Avances en derechos humanos consagrados en la nueva constitución ecuatoriana". CONTRIBUCIONES, 3, juliol-setembre, 1999. Buenos Aires. pp: 169-205.
- OFICINA INTERNACIONAL DEL TRABAJO (OIT). "Migrantes, más de 120 millones: 67 países importantes receptores de población". DESARROLLO Y COOPERACIÓN, 5, setembre-octubre 2000. Bonn. pp 8-22.
- ORTIZ DE CEBALLOS, Gabriel. "América Latina, cinco años después de Copenhague. El caso del Perú". CONTRIBUCIONES, 4, octubre- desembre 1999. Buenos Aires. pp. 139-160.
- ORTIZ, Román D. "Ecuador-Perú: acuerdos para un paz definitiva". PAPELES 66, 1999. Madrid. pp. 39-45.
- PALACIOS, Marco. "Colombia, ni estado de guerra, ni estado de paz; estado en proceso de paz". FORO INTERNACIONAL, 159, 2000. México. pp. 15-40
- PÉREZ BRAVO, A. et SIERRA I.V. "La reversión del canal de Panamá". REVISTA MEJICANA DE POLÍTICA EXTERIOR, 59, Febrero 2000. Méjico. pp: 150-173.
- REVELLI, Philippe. "Panama: a qui profitera le canal". CROISANCE, 412, febrer 1998. París. pp: 24-25.
- SÁNCHEZ PARGA, José. "Ecuador, un país que no toca fondo". NUEVA SOCIEDAD, 163, SEPTIEMBRE-OCTUBRE 1999. Caracas. pp. 23-30.
- TOKATLIAN, Juan Gabriel. "Seguridad nacional y drogas ilícitas: ¿un vínculo real o un problema abierto?: una reflexión a partir del caso de Colombia". AMÉRICA LATINA HOY, 23, desembre 1999. Salamanca. pp. 67-73.
- VARGAS MEZA, Ricardo. "Colombia: usos y abusos de la guerra de las drogas: los actores armados en Colombia y el problema de las drogas". AMÉRICA LATINA HOY, 23, desembre 1999. Salamanca. pp. 75-90.
- VEGA, Mylena. "Cambios en la sociedad costarricense en las décadas de los ochenta y noventa". ANUARIO DE ESTUDIOS CENTROAMERICANOS, Universidad de Costa Rica, 2, 1997. pp: 129-146

AVALUACIÓ DEL CURS (PENDENT)